

УДК 351.007

DOI: 10.33990/2070-4038.28.2021.250434

Животова Ксенія Вікторівна

*аспірантка кафедри національної економіки та публічного управління Київського
національного економічного університету імені Вадима Гетьмана*

ORCID: 0000-0002-5791-5303

email: kseniiazhyvotova@kneu.ua

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ТЕРМІНОЛОГІЧНІ КОЛІЗІЇ В УКРАЇНІ

Розглянуто особливості формування і розвитку законодавчої та нормативно-правової бази у сфері забезпечення інформаційної безпеки України. Проаналізовано наявні проблеми у законодавчих нормах, прийнятих для вирішення тактичних завдань, без урахування стратегічних орієнтирів. Виявлено їх певну несистемність та неузгодженість між собою. Актуалізовано проблему принципів недоліків категоріально-понятійного апарату законів та підзаконних актів в інформаційній сфері. Доведено, що певну загрозу національним інтересам та інтересам особи становить термінологічна невизначеність таких понять, як "дезінформація", "інформаційно-психологічний вплив", "інформаційно-психологічна безпека" тощо. Запропоновано можливі напрями вдосконалення законодавства, спрямованого на забезпечення безпеки в інформаційній сфері України, та окреслено перспективи подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Ключові слова: національний інформаційний простір; інформаційна агресія; дезінформація; інформаційно-психологічний вплив; інформаційна безпека; засоби масової інформації.

Постановка проблеми. Тривалий час у національному законодавстві України питання інформаційної безпеки розглядали через призму опосередкованого правового регулювання, і тільки впродовж останніх років спостерігається тенденція до вироблення нових правових механізмів у цій сфері та впорядкування відповідної правової системи. Такий підхід зумовлений насамперед тим, що в умовах інформаційної агресії з боку Російської Федерації необхідне чітке нормативне закріплення методів і засобів протидії загрозам національної безпеки України, забезпечення узгодженої позиції органів влади.

Загалом законодавча та нормативно-правова база функціонування інформаційної сфери України відповідає європейським нормам, що підтверджують і представники ОБСЄ, які неодноразово здійснювали зовнішню експертизу [1].

Державна політика формування безпечного інформаційного простору передбачає вирішення завдань у кількох напрямках: 1) захист національного інформаційного суверенітету та суспільної свідомості від деструктивних інформаційно-психологічних впливів; 2) гарантування особі, суспільству, державі реалізацію їхніх конституційних прав на інформацію; 3) забезпечення достатнього рівня інформаційної обізнаності громадян і державних органів для прийняття ними усвідомлених рішень.

З огляду на окреслені вище завдання система нормативно-правового регулювання інформаційної безпеки України зазнає подальших трансформаційних змін, однак цей процес відзначається певною непослідовністю і подекуди несистемністю, внаслідок чого законодавча база у сфері забезпечення інформаційної безпеки залишається недосконалою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти формування державної інформаційної політики і розвитку законодавчої бази у сфері забезпечення інформаційної безпеки України досліджували такі відомі українські науковці, як Г. Почепцов, Н. Аксьонова, О. Карпенко, О. Додонов, Ю. Нестеряк, І. Арістова, В. Брижко, О. Хитра, І. Франчук та інші. Проте невирішеною проблемою залишається певна неузгодженість між собою окремих законодавчих та нормативно-правових норм, а також правова невизначеність низки юридичних термінів, які з'явилися в законодавчих текстах останнім часом.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Мета роботи: вироблення практичних рекомендацій щодо усунення колізій нормативно-правового забезпечення сфери інформаційної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Значне посилення впливу неправдивої, спотвореної та маніпулятивної інформації, що спостерігається у світовому та вітчизняному медіапросторах, вимагає чіткішого правового регулювання суспільних інформаційних відносин. Як слушно зазначає Н. Аксьонова, одним із пріоритетів інформаційної політики на державному рівні є "законодавче врегулювання механізму виявлення, фіксації, блокування та видалення з інформаційного простору держави інформації, яка загрожує життю, здоров'ю громадян України, пропагує війну, національну та релігійну ворожнечу, зміну конституційного ладу" [2].

Зважаючи на великий обсяг нормативно-правових актів, що регулюють сферу інформаційної безпеки, і при цьому їх певну несистемність та наявність випадків неузгодженості між ними, нормативну основу забезпечення інформаційної безпеки доцільно розглядати через критерії юридичної сили. З огляду на це законодавство України з питань забезпечення інформаційної безпеки можна поділити на: 1) норми конституційного права; 2) закони України у сфері інформаційної безпеки; 3) підзаконні нормативно-правові акти, що стосуються різних аспектів охорони та захисту інформаційного простору України.

Можемо констатувати, що поняття інформаційної безпеки має конституційну природу, оскільки воно закріплене у ч. 1 ст. 17 Основного Закону України, яка встановлює норму, що забезпечення інформаційної безпеки є однією з найважливіших функцій держави [3]. Однак зміст цієї функції держави Конституція України не розкриває.

Грунтовніше Конституція України регулює інформаційну безпеку громадян. Зокрема, ст. 31, 32 містять комплекс норм щодо забезпечення особистої інформаційної безпеки, а ст. 34 гарантує право особи на інформацію та свободу думки і слова, вільне вираження своїх поглядів і переконань [3].

Ще предметніше сфера інформаційної безпеки регулюється загальними та спеціальними законами України, зокрема, Законами "Про національну безпеку України" [4], "Про інформацію" [5], "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні" [6], "Про захист персональних даних" [7] тощо.

Також можна виділити достатньо великий масив нормативно-правових актів, що стосуються різних аспектів охорони та захисту національного інформаційного простору. Серед основних з них, які визначають концептуальні засади інформаційної безпеки, можемо виділити "Доктрину інформаційної безпеки України" [8], яку було затверджено Указом Президента України від 25 лютого 2017 р. № 47/2017 (далі – Доктрина), та "Стратегію національної безпеки України" [9], затверджену Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020 (далі – Стратегія).

Але варто зауважити, що правовий характер Стратегії, так само як і Доктрини, не передбачає норм прямої дії – це більшою мірою програмні документи, що закладають тренди державної політики та не містять переліку конкретних заходів, покликаних безпосередньо вплинути на регуляторне середовище. Для реальних правових наслідків потрібно ухвалити спеціальні нормативні акти: нові закони, постанови Кабінету Міністрів, рішення інших органів влади. Як Стратегія, так і Доктрина визначають основні засади і принципи, на яких мають базуватися ці закони та інші рішення органів влади, та, на жаль, такі закони не ухвалюють роками.

Розглянемо коротко деякі законопроекти, що стосуються безпосередньо інформаційної безпеки та протидії дезінформації і станом на 1 грудня 2021 року перебували на розгляді Верховної Ради. Передусім це Проект Закону про медіа "[10]. Винесення цього законопроекту в сесійну залу неодноразово відкладалося, зокрема через критично налаштоване медійне середовище та громадськість. Законопроект ще не розглядали у сесійній залі (попередній законопроект депутати відправили на повторне перше читання, тож йдеться про інший документ, який на розгляд не виносили). Він також може бути відхилений попри те, що необхідність модернізації законодавства про засоби масової інформації та створення нових правил взаємовідносин виробників і споживачів інформації назріла давно й зумовлена тим, що чинне законодавство, яке регулює діяльність медіа, створювалось в перші роки проголошення незалежності України і не враховує сучасного стану як щодо нових безпекових викликів, зокрема збройної агресії з боку країни-агресора, так і щодо розвитку нових технологій.

Також у Верховній Раді зареєстровано Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про телебачення і радіомовлення"[11]. Йдеться, насамперед, про уточнення питань, пов'язаних з необхідністю розкриття інформації про справжнього власника ЗМІ та джерел фінансування аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації. Законопроект не розглядали депутати, хоча, на нашу думку, його ухвалення сприятиме покращенню національного інформаційного середовища, дасть змогу споживачеві самому оцінити незаангажованість та об'єктивність того чи іншого засобу масової інформації, знаючи джерела його фінансування, а також унеможливить фінансування з боку Російської Федерації, а отже – сприятиме зменшенню поширення дезінформації в інформаційному просторі України.

Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про телебачення і радіомовлення" щодо протидії інформаційній війні передбачає додаткову заборону телерадіоорганізаціям трансляцію висловів, які заперечують факт агресії Російської Федерації стосовно України чи заперечують факт окупації

країною-агресором частини території України та/або ведення агресором гібридної війни проти України. Однак, на наш погляд, ухвалення цього законопроекту не справить значного впливу і не спричинить помітних змін у чинному законодавстві, адже заперечення факту агресії та окупації частини території України вже є правопорушенням у низці інших нормативно-правових актів. Однак законопроект з розгляду наразі не знято. Натомість 9 грудня 2021 р. Кабінет Міністрів України на своєму засіданні затвердив два нові законопроекти, які передбачають зміни до адміністративного кодексу щодо відповідальності за публічне заперечення агресії РФ проти України [12].

При цьому зазначимо, що деякі зареєстровані у Верховній Раді законопроекти, навпаки, передбачають пом'якшення реакції держави, спрямованої на протидію деструктивному інформаційному впливові з боку Російської Федерації як країни-агресора. Зокрема, Проект Закону про внесення змін до частини восьмої статті 72 Закону України "Про телебачення і радіомовлення" [13], внесений народним депутатом Н. Шуфричем, фактично забороняє державному регулятору притягати телерадіоорганізацію до відповідальності за те, що вона транслює або ретранслює інформацію, спрямовану на дискредитацію України та знищення її як держави. Проте, на нашу думку, ймовірність ухвалення цього законопроекту в сесійній залі Верховної Ради невелика.

Якщо ж ми повернемося до вже ухвалених нормативно-правових актів, то у загальному масиві законодавчих норм виявимо багато питань, які потребують свого вирішення та врегулювання. Передусім, це стосується не до кінця чітко прописаних правових норм, які, враховуючи нові українські умови, потребують уточнення. Так, у ст. 302 Цивільного Кодексу України (далі – ЦК) зазначено, що фізична особа має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, при цьому особа зобов'язана переконатися в її достовірності [14]. Натомість, закон не вказує механізмів і способів такої перевірки.

Також важливою проблемою, на якій наголошують вітчизняні науковці, є певна несистемність, коли "законодавчі акти ухвалюються з метою вирішення тактичних завдань, без урахування стратегічних орієнтирів та об'єктивних українських умов" [15] створення та прийняття певних законодавчих норм. Зокрема, це стає наслідком їх неузгодження між собою та порушення того, що нормативно-правові акти ухвалюються для вирішення тактичних завдань, без урахування стратегічних орієнтирів. Так, кілька років ми мали ситуацію, коли спочатку був підписаний Указ Президента, потім – Постанова Кабінету Міністрів, далі – наступні укази Президента і тільки після цього – Закон України "Про національну безпеку України", який мав глобальне для держави значення, оскільки визначав і розмежовував повноваження державних органів у сферах національної безпеки та оборони. У результаті "Стратегія національної безпеки України" від 26 травня 2015 року [16] не враховувала положень нового закону про національну безпеку України, оскільки її було ухвалено раніше, ніж сам закон, який набув чинності 21 червня 2018 року.

Окремо варто зауважити, що низка нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення інформаційної безпеки України, які було

ухвалено останніми роками, має як принципові недоліки категоріально-понятійного апарату, так і містить не вирішені питання методологічного характеру. Так, уже згаданий Закон України "Про національну безпеку України" визначає основи та принципи національної безпеки та оборони, цілі й основні засади державної політики, що гарантуватимуть суспільству і кожному громадянину захист від загроз. І, як зазначено в цьому законі, "запроваджується всеосяжний підхід до планування у сферах національної безпеки і оборони". Однак закон не дає визначення самому поняттю "стратегія інформаційної безпеки", хоча змістовно визначає інші стратегії – кібербезпеки, національної, воєнної, громадської безпеки та цивільного захисту, розвитку оборонно-промислового комплексу.

Ще одну, на наш погляд, особливу проблему становить термінологічна невизначеність поняття "дезінформація". З огляду на те, що ця категорія згадується в таких засадничих документах, як Закон України "Про національну безпеку України", "Доктрина інформаційної безпеки України", "Стратегія національної безпеки України", але ніде не розрифровується, настала нагальна потреба дати правове визначення цьому поняттю. При цьому зазначимо, що чинне законодавство України передбачає реагування на поширення дезінформації, але не використовує самого слова "дезінформація". Так, у Законі України "Про інформацію", а також у статті 173-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення [17] та статтях 297 і 299 Цивільного кодексу України прописано процедури реагування на поширення неправдивої і недостовірної інформації. Однак за умов сучасних інформаційних технологій виникає потреба у певний спосіб переосмислити це поняття, оскільки одним із найважливіших чинників, що становлять загрозу інформаційній безпеці суспільства, є його дезінформація.

Зауважимо, що на початку 2020 року Міністерство культури, молоді та спорту України зробило спробу дати правове визначення цього поняття [18], однак громадськість і журналісти негативно сприйняли таку ініціативу, зокрема через те, що розробники законопроекту невиправдано звузили поняття дезінформації, не давши йому точного та детального визначення, і цим не забезпечили належної якості закону.

Проблеми неузгодженості термінології у сучасному інформаційному законодавстві вимагають чіткого визначення на законодавчому рівні також таких понять, як "інформаційно-психологічна безпека", "інформаційно-психологічний вплив", "державна інформаційна політика", "національний інформаційний простір" та інших. Некоректне або недостатньо чітке визначення цих дефініцій, які набули швидше політологічного змісту, аніж правового, проте згадуються у нормативно-правовій документації, дає підстави використовувати їх довільно й трактувати на власний розсуд.

Висновки. Проаналізувавши нормативно-правові акти у сфері забезпечення інформаційної безпеки України, можна дійти висновку щодо нагальної потреби удосконалення її інформаційного законодавства.

Головним недоліком правового регулювання інформаційної безпеки України є розпорошення його окремих норм у численних нормативно-правових актах різної юридичної сили. Причому порушується ієрархія стратегічних документів: важливі положення нормативно закріплюються не на

законодавчому рівні, а на рівні підзаконних нормативно-правових актів, які можуть ухвалюватися Кабінетом Міністрів чи Радою національної безпеки і оборони. Звідси впливає також проблема неузгодженості нормативно-правових актів між собою.

Другою особливістю інформаційного законодавства України є декларативний характер значного масиву норм без зазначення шляхів їх реалізації. Крім того, велика кількість бланкетних правових норм, наявність численних абстрактних чи політологічних понять, що потребують чіткого правового визначення або офіційного тлумачення, термінологічна неврегульованість базових дефініцій, таких як "інформаційна безпека" чи "дезінформація"), створюють додаткові джерела загроз у національному інформаційному просторі.

Перспективами подальших наукових досліджень, на нашу думку, є аналіз та оцінювання відповідності українського законодавства численним викликам та загрозам в умовах геополітичного інформаційного протистояння, з одного боку, та забезпечення конституційного права громадян на свободу слова, свободу думки та вільне вираження своїх поглядів і переконань – з іншого.

Список використаної літератури

1. Карпенко О.В. Вироблення стратегічних підходів та практичних рекомендацій із протидії поширенню в Україні дезінформації засобами соціальних медіа. Вісн. НАДУ. Серія "Державне управління". 2021. № 1 (100). С. 7-14

2. Аксьонова Н. Законодавчі акти протидії поширенню дезінформації, фейкових новин в інформаційному просторі (міжнародний досвід) / Н. Аксьонова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. – 2018. – Вип. 50. – С. 241-255. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2018_50_20. (дата звернення: 3.12.2021).

3. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 3.12.2021).

4. Закон України "Про національну безпеку України". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>. (дата звернення: 3.12.2021).

5. Закон України "Про інформацію". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>. (дата звернення: 3.12.2021).

6. Закон України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>. (дата звернення: 3.12.2021).

7. Закон України "Про захист персональних даних". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>. (дата звернення: 3.12.2021).

8. Указ Президента України від 27 лютого 2017 року "Про Доктрину інформаційної безпеки України". URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>. (дата звернення: 3.12.2021).

9. Указ Президента України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України". URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>. (дата звернення: 3.12.2021).

10. Проект Закону про медіа. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2? id=&pf3516=2693-%E4&skl=10. (дата звернення: 3.12.2021).

11. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про телебачення і радіомовлення" щодо протидії інформаційній війні URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2072&skl=10. (дата звернення: 3.12.2021)

12. Офіційний телеграм-канал Прем'єр-міністра України URL: https://t.me/Denys_Smyhal/1933. (дата звернення: 10.12.2021)

13. Проект Закону про внесення змін до частини восьмої статті 72 Закону України "Про телебачення і радіомовлення" щодо забезпечення свободи слова та вираження поглядів. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68168 (дата звернення: 3.12.2021)

14 Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення: 3.12.2021)

15 Додонов О.Г., Литвиненко О.В., Янішевський С.О. Інформаційна політика органів державної влади: напрями удосконалення // Стратегія розвитку України: теорія і практика. К.: НІСД, 2002. С. 637.

16 Указ Президента України від 26 травня 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України". URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070>. (дата звернення: 3.12.2021)

17 Кодекс України про адміністративні правопорушення URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 3.12.2021)

18. Порівняльна таблиця до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення національної інформаційної безпеки та права на доступ до достовірної інформації". URL: https://mkp.gov.ua/files/pdf/Disinformation_Draft_2020.pdf (дата звернення (дата звернення: 3.12.2021).

Статтю подано: 03.10.2021

Статтю схвалено: 04.12.2021

Zhyvotova Kseniia Viktorivna

Graduate student of the Department of National Economics and Public Administration of Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ORCID: 0000-0002-5791-5303

email: kseniiazhyvotova@kneu.ua

PECULIARITIES OF LEGISLATIVE REGULATION OF THE SPHERE OF INFORMATION SECURITY: PROBLEM ISSUES AND TERMINOLOGICAL COLLISIONS IN UKRAINE

Problem setting. For a long time, the issues of information security have been considered in the national legislation of Ukraine through the prism of indirect legal regulation, and only in recent years there has been a tendency to develop new legal mechanisms in this area and streamline the legal system. This approach is due primarily to the fact that in the context of information aggression by the Russian Federation requires a clear regulatory framework for methods and means of combating threats to national security of Ukraine, ensuring a coordinated position of the authorities.

In general, the legislative and regulatory framework for the functioning of Ukraine's information sphere meets European standards, which is confirmed by the OSCE representatives, who have repeatedly conducted external examinations. The state policy of forming a secure information space provides for solving problems in several areas: 1) protection of national information sovereignty and public consciousness from destructive information and

psychological influences; 2) guaranteeing the individual, society and the state the realization of their constitutional rights to information; 3) ensuring a sufficient level of information awareness of citizens and government agencies to make informed decisions.

Given the above tasks, the system of legal regulation of information security in Ukraine is undergoing further transformational changes, but this process is marked by some inconsistencies and sometimes inconsistencies, as a result of which the legal framework in the field of information security remains imperfect.

Recent research and publications analysis. Theoretical and practical aspects of the formation of state information policy and the development of the legislative framework in the field of information security of Ukraine were studied by such well-known Ukrainian scientists as G. Pocheptsov, N. Aksonova, O. Karpenko, O. Dodonov, Y. Nesteryak, I. Aristova, V. Bryzhko, O. Khitra, I. Franchuk and others. However, a certain inconsistency between certain legislative and regulatory norms, as well as the legal uncertainty of a number of legal terms that have appeared in legislative texts recently, remain unresolved.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The purpose of the article: to develop practical recommendations for resolving conflicts of regulatory and legal support in the field of information security.

Presenting main material. Significant strengthening of the influence of false, distorted and manipulative information observed in the global and domestic media space requires clearer legal regulation of public information relations.

Given the large volume of regulations governing the field of information security, and their certain inconsistency and the presence of cases of inconsistencies between them, the regulatory framework for information security should be considered through the criteria of legal force.

In view of this, the legislation of Ukraine on information security can be divided into: 1) norms of constitutional law; 2) laws of Ukraine in the field of information security; 3) bylaws relating to various aspects of protection and security of the information space of Ukraine.

We can state that the concept of information security has a constitutional nature, as it is enshrined in part 1 of art. 17 of the Basic Law of Ukraine, which establishes the rule that information security is one of the most important functions of the state. However, the Constitution of Ukraine does not disclose the content of this function of the state. The Constitution of Ukraine regulates information security of citizens more thoroughly. In particular, art. 31, 32 contain a set of rules for personal information security, and art. 34 guarantees the right of a person to information and freedom of thought and speech, free expression of their views and beliefs.

Even more substantively, the sphere of information security is regulated by general and special laws of Ukraine, in particular, the law "On National Security of Ukraine", "On Information", "On Printed Mass Media (Press) in Ukraine", "On Personal Data Protection" and others.

Among the main ones that define the conceptual principles of information security are the Doctrine of Information Security of Ukraine, approved by the Decree of the President of Ukraine of February 25, 2017 №47 / 2017 and the National Security Strategy of Ukraine approved by the Decree of the President of Ukraine of September 14, 2020 year №392 / 2020.

Problems of inconsistency of terminology in modern information legislation require a clear definition at the legislative level of such concepts as "information and psychological security", "information and psychological impact", "state information policy", "national information space" and others. Incorrect or insufficiently clear definition of these definitions, which have acquired a political rather than legal meaning, but are mentioned in the legal documentation, allows you to use them arbitrarily and interpret at its discretion.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Analysis of regulations in the field of information security of Ukraine allows us to conclude that it is necessary to improve its information legislation.

The main shortcoming of the legal regulation of information security of Ukraine is the scattering of its individual norms in numerous regulations of various legal force. Moreover, the hierarchy of strategic documents is violated: important provisions are not regulated at the legislative level, but at the level of bylaws that can be adopted by the Cabinet of Ministers or the National Security and Defense Council. Hence the problem of inconsistency of legal acts with each other.

The second feature of the information legislation of Ukraine is the declarative nature of a significant array of rules without specifying ways to implement them. In addition, the large number of blanket legal norms, the presence of numerous abstract or political concepts that require a clear legal definition or official interpretation, terminological inconsistency of basic definitions such as "information security" or "misinformation"), create additional sources of threats in the national information space.

Prospects for further research, in our opinion, are to analyze and assess the compliance of Ukrainian legislation with numerous challenges and threats in the context of geopolitical information confrontation on the one hand, and ensuring the constitutional right of citizens to freedom of speech, freedom of thought and expression – on the other.

Key words: national information space; information aggression; misinformation; information and psychological impact; informational security; media.

References

1. Karpenko, O. (2021). *Vyroblennia stratehichnykh pidkhodiv ta praktychnykh rekomendatsii iz protydii poshyrenniu v Ukraini dezinformatsii zasobamy sotsialnykh media*. Kyiv: Visn. NADU. Seriiia "Derzhavne upravlinnia", pp. 7-14. [In Ukrainian].
2. Aksonova, N. (2018). *Zakonodavchi akty protydii poshyrenniu dezinformatsii, feikovykh novyn v informatsiinomu prostori (mizhnarodnyi dosvid)*. Kyiv: Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V.I. Vernadskoho, issue 50, pp. 241-255. [In Ukrainian].
3. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254 k/96-VR. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR), № 30. (1996). [In Ukrainian].
4. On the national security of Ukraine: Zakon Ukrainy vid 21 chervnia 2018 roku № 2469-VIII. Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
5. About information: Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 № 48. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
6. Pro drukovani zasoby masovoi informatsii (presu) v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.11.1992 №2782-XII. Verkhovna Rada Ukrainy. of Ukraine. Legislation of Ukraine. (1992). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
7. On Personal Data Protection: Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 № 2297-VI. Retrieved from: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2297-17>
8. The doctrine of information security of Ukraine, approved by Decree of the President of Ukraine vid 25.02.2017 № 47/2017. Retrieved from: <http://president.gov.ua>
9. About the Strategy for the National Security of Ukraine, Decree of the President of Ukraine vid 6.05. 2015. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>
10. About the media draft law. Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2693-%E4&skl=10

11. On Television and Radio Broadcasting "on Counteracting the Information War draft law. Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2072&skl=10

12. Official telegram channel of the Prime Minister of Ukraine. Retrieved from: https://t.me/Denys_Smyhal/1933

13. About television and radio roadcasting: Zakon Ukrainy vid 21.12.1993 № 3759-KhII. Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68168

14. The Civil Code of Ukraine: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 № 435-IV. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

15. Dodonov, O. (2002). Information policy of public authorities: areas for improvement. Kyiv: Stratehii rozvytku Ukrainy: teoriia i praktyka. NISD, 637 p. [In Ukrainian].

16. On the National Security Strategy of Ukraine. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.05.2015. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070>

17. Code of Ukraine on Administrative Offenses vid 07.12.1984 № 80731-X. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

18. On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Concerning Ensuring National Information Security and the Right to Access Reliable Information Comparison table of the draft law. Retrieved from: https://mkip.gov.ua/files/pdf/Disinformation_Draft_2020.pdf

Paper submitted: 03.10.2021

Paper accepted: 04.12.2021

Цитування: Животова К. В. Особливості нормативно-правового регулювання сфери інформаційної безпеки: проблемні питання та термінологічні колізії в Україні // Демократичне врядування : наук. вісн. Вип. 2(28). URL : <https://science.lpnu.ua> (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.28.2021.250434>).

Citation: Zhyvotova, K. V. (2021). Peculiarities of legislative regulation of the sphere of information security: problem issues and terminological collisions in Ukraine. Democratic governance, Issue 2(28). URL : <https://science.lpnu.ua> (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.28.2021.250434>).